

Blogs i fòrums; més enllà d'eterns rivals

Des de la popularització de l'ús educatiu dels blogs, sembla que calgui posicionar-se entre l'ús d'aquests o dels fòrums de discussió. Al estar d'actualitat l'ús dels blogs, els fòrums, que tenen una trajectòria major, han quedat en segon pla o s'ha generat una rivalitat innecessària.

És evident que el creixement espectacular de l'ús dels blogs en entorns educatius respon a una gran utilitat i aplicabilitat en aquests àmbits. Són fàcils de crear i per la seva naturalesa i estructura permeten una infinitat de possibilitats educatives.

No entrarem massa en les diferències tecnològiques d'ambdues eines. Just per distingir-les i veure les seves implicacions en la seva aplicació didàctica.

I cal tenir en compte que paral·lelament a la popularització dels weblogs, els fòrums de discussió han patit una important evolució, afegint moltes més possibilitats, entre elles la sindicació de continguts, sistema de seguiment d'usuaris, millores en el sistema de cerca intern, etc.

Mentre que els fòrums estan pensats per a organitzar i estructurar discussions o debats, els blogs basen el contingut de cada article com a eix vertebrador.

Un blog manté una organització més vertical, partint d'un primer article, al qual se li poden anar afegint comentaris, però que aquests queden ordenats per ordre cronològic. De moment, en la majoria de sistemes de blogs, no és possible comentar a un altre comentari, el què obriria la discussió, permetent relacions més

horizontals i una discussió més contextualitzada.

Els fòrums de discussió estan dissenyats per aquest fi, permetent obrir noves vies de debat en qualsevol moment, respondre directament a altres idees, etc. No hi ha una relació tant vertical entre qui escriu la primera aportació i els demés.

A l'hora d'utilitzar-ho a l'aula, té evidentment, repercussions. Per tant, en funció de l'objectiu de l'activitat o del procés de comunicació que es vulgui establir hauríem d'utilitzar una eina o una altra, o bé les dues com a complementàries.

Si a l'hora que necessitem redactar textos col·laborativament, cap d'aquestes opcions és la més adequada i hauríem de considerar incorporar un wiki, per exemple.

Hem de buscar la/les eina/eines que millor s'adaptin a la nostra situació (amb un procés de reflexió previ).

<http://www.flickr.com/photos/groovehouse/104373112/>

Tíscar¹ defensa que no es tracta tant de la discussió de si blog o fòrum sinó d'entendre el blog com una evolució més interactiva i dinàmica de la web del professor. Citant a Wise, diu "la possibilitat d'interacció que

Blogs i fòrums; més enllà d'eterns rivals

proporcionen els weblogs és complementaria a la funció dels fòrums de discussió. Els fòrums segueixen sent molt vàlids per a dinamitzar debats entre un grup de treball. Els blogs, no obstant això, són més útils en l'organització de la conversa si el què es pretén és aportar noves dades i enllaços”.

I afegeix “Aquí radica una altra de les diferències fonamentals entre els fòrums i els weblogs: el seu caràcter personal. En els blogs es construeix una identitat que respongui a les manifestacions de l'autor en la seva activitat al llarg del temps: «La identitat individual es creada per la naturalesa i la qualitat de la interacció amb el discurs – no pels judicis d'un altre individu (professor, tutor) [...] . Proporciona als individus un sentiment d'identitat, de responsabilitat i de rellevància» (Wrede, 2005²)”.

Els trackbacks o retroenllaços anuncien a un autor que algú l'ha citat, invitant-lo a llegir què diuen d'ell i a participar. Però també al lector li indica que en un altre blog s'ha parlat sobre aquell tema i li permet ampliar la informació, conèixer altres punts de vista, etc. Un fòrum no ofereix aquest vincle entrant de forma tant directa.

Actualment ja hi ha més webs indexades (a Google, per exemple) sota la combinació “ús del blog en educació”³, quasi 2 milions de referències, que sota “ús del fòrum en educació”⁴, no arriba al 1,5 milions de referències.

I és que s'ha generat una comunitat entorn als blogs que no tenen els fòrums. La blogosfera, i evidentment la seva naturalesa (trackbacks,

blogroll, anells de blogs, etc.) ajuden a relacionar els blogs entre sí i fer-los més visibles.

Es van crear cercadors específics⁵ per a blogs i tot un sistema d'etiquetes que facilita molt la cerca d'informació entre ells. I sobretot la seva gran comunitat que va generant nous complements, guies d'ajuda, ofereix suport, etc. que ajuden a les persones amb menys coneixements a experimentar amb aquestes eines.

En canvi els fòrums, en aquest sentit, no han evolucionat de la mateixa manera. Segueixen sent comunitats més tancades, moltes vegades és imprescindible registrar-se per contestar o inclús per cercar.

Potser la rivalitat⁶ creixent actualment està més entre blogs i wikis, i no hauria de ser tal, ja que cadascuna d'elles, com s'ha comentat en el cas dels fòrums, ofereix possibilitats diverses.

Tot i que el wiki i el blog hagin desplaçat l'atenció i la popularitat dels fòrums en entorns educatius, hi ha varis estudis i experiències sobre l'ús d'aquests com a eina per afavorir l'aprenentatge dels estudiants (ja sigui a primària i secundària⁷, o inclús en entorns universitaris⁸)

Estic d'acord que es tracta de dues eines que les solem relacionar, però cadascuna té un context diferent.

Aquest any he utilitzat blogs i wikis en les meves assignatures, segons les enquestes als alumnes els hi ha agradat més fer el seu propi blog, no obstant això, com a professor els wikis m'han estat més útils, inclús n'he utilitzat un per organitzar els blogs.

salu2
<http://tinyurl.com/3anj6a>

Blogs i fòrums; més enllà d'eterns rivals

Si bé l'objectiu principal d'un fòrum no sigui la gestió dels continguts, se li pot arribar a donar aquesta utilitat. De la mateixa manera que un blog no seria l'eina més adequada per a debatre però que també se li pot donar aquesta funció.

A l'article "Weblogs: un nou espai per l'aprenentatge"⁹ s'afirma que "els fòrums són l'eina que més es podria confondre amb els weblogs ja que les dues són un mitjà d'expressió personal i de grups i són dinàmics. La diferència principal, però, és que el weblog gestiona continguts i els fòrums no" segons aquest article. Si bé l'objectiu principal dels fòrums no sigui gestionar continguts, se li pot arribar a donar aquesta utilitat. De la mateixa manera, un blog no seria l'eina més adequada per debatre però també se li pot donar aquesta funció.

* <http://www.flickr.com/photos/kmtucker/507130019/>

A continuació recollim algunes de les opinions i experiències de professors utilitzant blogs i fòrums, extretes del curs virtual sobre l'ús educatiu que es va realitzar al SCOPE Seminar del mes de Febrer del 2007¹⁰.

"Jo utilitzo els dos, fòrums de discussió i blogs. Per mi són una tan diferents. Un fòrum de discussió (inclòs a Blackboard i WebCT) ofereix, generalment, un espai basat només en text, on es formula una pregunta i els estudiants responen de manera ordenada.

Per exemple: una pregunta sobre la Història de la mort de Tolstoy, de Ivan Illych. Els estudiants típicament aniran responent a la pregunta un darrere l'altre, afegint, suggerint recursos, construint en les observacions dels demés, etc. Al final del dia haurem creat un bon recurs de la història de Tolstoy i haurem facilitat a 20 alumnes demostrar les seves habilitats de comprensió i col·laboració"¹¹.

"Jo penso que els dos són casos diferents. Per mi, una discussió és un grup de discussió [...]. Tindria més de 7 o 8 persones en un grup asincrònic, però probablement no més de 20, depenent de la naturalesa de la discussió i també del nivell d'implicació esperat.

Tot i això, veig el blog com un cas diferent. Cada blog pertany a un estudiant en particular. Si, els hi agrada rebre comentaris dels altres, i potser caldrà demanar que ho facin a canvi de punts. Però ells no "han de" llegir tots els altres, com ocorre en un fòrum de discussió".

"Jo, sens dubte, recolzo l'ús d'un sol blog per estudiant, per tot el curs (entenen que l'alumne pot donar permisos, deixant alguna àrea no visible per a tothom). Alguns dels nostres estudiants trobaven dificultats en veure que la Unitat A tenia una relació directa amb la B. I intentarem d'animar-los a veure que poden començar a dibuixar enllaços entre assignatures a través del seu blog".

David Warlick (2005)¹² dona quatre raons per les que la blogosfera pot oferir un millor entorn col·laboratiu en l'àmbit professional que els fòrums de discussió. En primer lloc, els fòrums s'organitzen al voltant de temes i els blogs al voltant de persones. En segon lloc, els blogs permeten obrir-

Blogs i fòrums; més enllà d'eterns rivals

“Els fòrums es centren en un tema i els blogs es centren en la persona, l'estudiant”

se públicament a tota la comunitat d'interès. A més a més els continguts es poden organitzar personalment i combinar-se amb altres fonts d'informació en un mateix entorn; a través dels “agregadors”. I finalment, un article en un blog, amb els seus comentaris, enllaços, etc. té una entitat individual pròpia que pot servir de línia de treball per a altres persones interessades, es pot prendre com a unitat independent.

Ferding i Trammel¹³ es van preguntar què diferenciava els blogs dels fòrums de discussió i tot i que aprecien algunes similituds, els blogs ofereixen un entorn més sofisticat. Permeten als estudiants establir una propietat personal i intel·lectual i també un control total sobre els seus objectes en línia, mentre que els fòrums de discussió generalment són compartits per varies persones (no tindrien aquesta entitat individual). A diferència dels fòrums de discussió jerarquitats basats en temes, els blogs permeten publicar idees o conceptes i tenir reaccions sobre ells. A més a més els hiperenllaços juguen un paper molt important en els blogs.

Oliver Wrede¹⁴, distingeix els blogs dels fòrums en que aquests darrers es centren en un tema i en canvi els blogs es centren en la persona, l'estudiant.

Els blogs són especials per la pràctica i l'autoria que configuren. I és una pràctica que requerirà de l'autor del blog per estar connectat als processos, discursos i comunitats. Mentre que en els fòrums, els usuaris són una part del sistema; en els blogs són el propi sistema.

I afegeix que el rol de la tecnologia/medi fa dels weblogs un enfocament completament diferent en aquest aspecte en un entorn didàctic i educatiu.

Blogs+Fòrums

Temps enrere, Genbeta¹⁵ feia referència a *Blogforum*¹⁶, una plataforma que intentava ser la mescla de blogs i fòrums de discussió. Es tracta d'un invent complicat que ha passat molt de temps en desenvolupament i que no va generar massa interès, va tenir poc ressò. Consisteix en navegar a través d'etiquetes; en lloc de fòrums, subfòrums, subsubfòrums, etc. tota la informació i les discussions s'organitzen per etiquetes. El que pot semblar una idea lògica i interessant, i una organització un tant anàrquica de la informació, s'ha acabat omplint d'*spam* i anuncis de tot tipus.

* <http://blogforum.com/>

Uns mesos més tard, també Genbeta¹⁷, es feia ressò de Tooum Switchboard¹⁸, un altre intent de remescclar fòrums i blogs, una eina molt versàtil però de la que se n'ha parlat poc.

Blogs i fòrums; més enllà d'eterns rivals

El futur?

Però, quines diferències hi ha entre aquestes tecnologies i els entorns virtuals d'aprenentatge, que en teoria ja inclouen blogs i fòrums de forma integrada (per exemple Moodle o WebCT)?

Pensant en el futur a l'hora d'integrar i combinar aquestes eines, i en un moment en què els PLE (Entorns Personals d'Aprenentatge) sembla que serà la tendència a seguir, com s'integraran amb els fòrums?

Aquestes són algunes reflexions i idees per anar experimentant i treient el màxim partit de les eines que tenim al nostre abast.

Referències

- ¹ Lara, T. (2005) Blogs para educar http://www.tiscar.com/?page_id=337
- ² Wrede: Are weblogs different to Forums? <http://wrede.interfacedesign.org/archives/992.html>
- ³ Cerca Google ús blog: <http://tinyurl.com/3xl89u>
- ⁴ Cerca Google ús forum: <http://tinyurl.com/2ntchk>
- ⁵ Technorati: <http://www.technorati.com/>
Google Blog Search: <http://blogsearch.google.com/>

⁶ Blogs vs. Wikis: <http://tinyurl.com/26wrfl>

⁷ Proyecto ColaboraTIC: <http://www.colaboratic.net/>

⁸ El uso del foro virtual como herramienta para favorecer el aprendizaje autónomo y en grupo del estudiante en titulaciones presenciales adaptadas a las directrices del EEES

<http://www.formatex.org/micte2006/pdf/1703-1707.pdf>

⁹ Weblogs: un nou espai per a l'aprenentatge <http://www-fme.upc.es/documents/jordocmat-weblogs.pdf>

¹⁰ SCOPE Seminar

<http://scope.lidc.sfu.ca/mod/forum/view.php?id=400>

¹¹ Michael in Scope Forum:

<http://scope.lidc.sfu.ca/mod/forum/discuss.php?d=428>

¹²

<http://davidwarlick.com/2cents/archives/136>

¹³ Ferdig, R., Trammell K. (2004). *Content Delivery in the 'Blogsphere'*.

<http://www.thejournal.com/articles/16626>

¹⁴ Are weblogs diferent to forums?

<http://wrede.interfacedesign.org/archives/992.html>

¹⁵ Genbeta:

<http://www.genbeta.com/2006/06/24-blogforum-mezcla-de-blogs-y-foros>

¹⁶ Blogoforum: <http://blogoforum.com/>

¹⁷ Genbeta:

<http://www.genbeta.com/2006/09/26-switchboard-blog-y-foro-unidos-en-una-misma-pagina>

¹⁸ Switchboard: <http://tooum.com/>

THE ASCENT OF THE INTERNET

Decades after its birth, the Net is finally blossoming into a uniquely social medium

ONE-TO-ONE

Starting in the 1980s, e-mail became the first popular application on the Internet. Best for connecting two people, just like traditional mail, it has suffered with the advent of widespread spam.

ONE-TO-MANY

With the emergence of the Web browser in 1993, the World Wide Web developed into a broadcast medium. But television still plays that game much better.

MANY-TO-MANY

File-sharing, blogs, and social networking services are connecting masses of people simultaneously. Their collective efforts are spawning new services, including online encyclopedia Wikipedia and free Net phone network Skype.

licenced under by Ross Mayfield